

ЕУ за развој статистике у Србији

Попис становништва, домаћинстава и станова 2022.

РОМИ У ПОПИСИМА СТНОВНИШТВА СРБИЈЕ – ИЗМЕЂУ СТАТИСТИКЕ И ДЕМОГРАФСKE СТВАРНОСТИ

Александар Кнежевић

Универзитет у Београду – Географски факултет

Одсек за демографију

САДРЖАЈ

1. Увод

2. Методологија рада

3. Осврт на порекло и историјскодемографски развитак о Рома у Србији до почетка 19. века

4. Роми у пописима становништва Кнежевине и Краљевине Србије од 1843. до 1910. године

5. Могућности статистичких истраживања Рома у Србији између два светска рата

6. Методолошки оквир етнодемографских истраживања Рома: питања, проблеми и приступи

6.1 Питање динамике броја Рома у Србији

6.2 Статистичка варијабилност флотантних етничких група у Србији

6.3 Питање примене субјективног критеријума националне идентификације ромског становништва у редовним статистичким истраживањима

6.4 Обележје матерњег језика у етнодемографским истраживањима Рома у Србији

7. Демографске карактеристике Рома у Србији према резултатима Пописа становништва, домаћинства и станова 2022. године

7.1 Број и просторни размештај Рома у Србији

7.2 Компоненте популационе динамике Рома у Србији

7.2.1 Осврт на природно кретање Рома у Србији 2002–2022.

7.2.2 Основне карактеристике фертилитета Рома у Србији

7.2.3 Миграциони салдо Рома у Србији

7.3 Миграционе карактеристике Рома у Србији према резултатима Пописа становништва 2022. године

7.4 Осврт на основне демографске структуре Рома у Србији

7.4.1 Полна структура

7.4.2 Старосна структура

7.4.3 Брачна структура

7.4.4 Писменост и образовна структура

7.4.5 Роми у Србији према економској активности

7.4.6 Конфесионална структура Рома у Србији

8. Закључак

Табела 3.1. Број Рома (Цигана муслема) у српским средњовековним тврђавама

Тврђава	Година	Број
Смедерево	1530/31	24
	1536	20
Ресава	1516	17
	Почетак двадесетих година петнаестог века	15
	1530/31	29
Козник	1516	18
	1530/31	32
Београд	1536	20
	1560	20
Кучајна	1560	29
Храм	Шеснаести век	6
Сврљиг	1565	1

Извор: Petrović, 1976: 49.

Табела 4.1. Укупан број становника и број Рома у Кнежевини Србији и Београду 1834–1874. године

	Пописна година							
	1834	1846	1850	1854	1859	1863	1866	1874
Србија	668492	913160	929603	985000	1078281	1108568	1215576	1353890
Роми	18000	11000	11000	12000	18000	/	25527	/
Београд	7033	14371	12344	14600	18860	14760	24768	27605
Роми	/	261	/	151	/	/	/	/

Напомена: За пописе спроведене 1834–1859. године исказане су процене.

Извор: Јакшић, 1869; Јакшић, 1879; Zavod za statistiku i evidenciju N.R. Srbije, 1953; Стипетић, 1975; Вукановић, 1983; Кнежевић, 2010.

Табела 4.2. Матерњи језик Рома у Краљевини Србији према резултатима Пописа 1895. године

Матерњи језик	Свега	%	Вароши	%	Села	%
Укупно	46612	100	8621	18,7	37591	81,3
Српски	25324	54,8	5172	11,2	20152	43,6
Цигански	11728	25,38	2782	6,0	8946	19,4
Румунски	8595	18,60	516	1,2	8079	17,4
Турски	565	1,22	151	0,3	414	0,9

Извор: Вукановић, 1983: 77.

Табела 4.3. Укупан број становника и број Рома у Краљевини Србији и Београду од 1884–1910. године

	Пописна година					
	1884	1890	1895	1900	1905	1910
Србија	1901736	2185448	2341675	2529196	2724859	2922058
Роми у Србији	5860	37572	46212	/	/	/
Београд	35483	54763	59790	68481	77235	82498
Роми у Београду	/	399	400	/	/	/

Извор: Zavod za statistiku i evidenciju N.R. Srbije, 1953; Вукановић, 1983; Кнежевић, 2010.

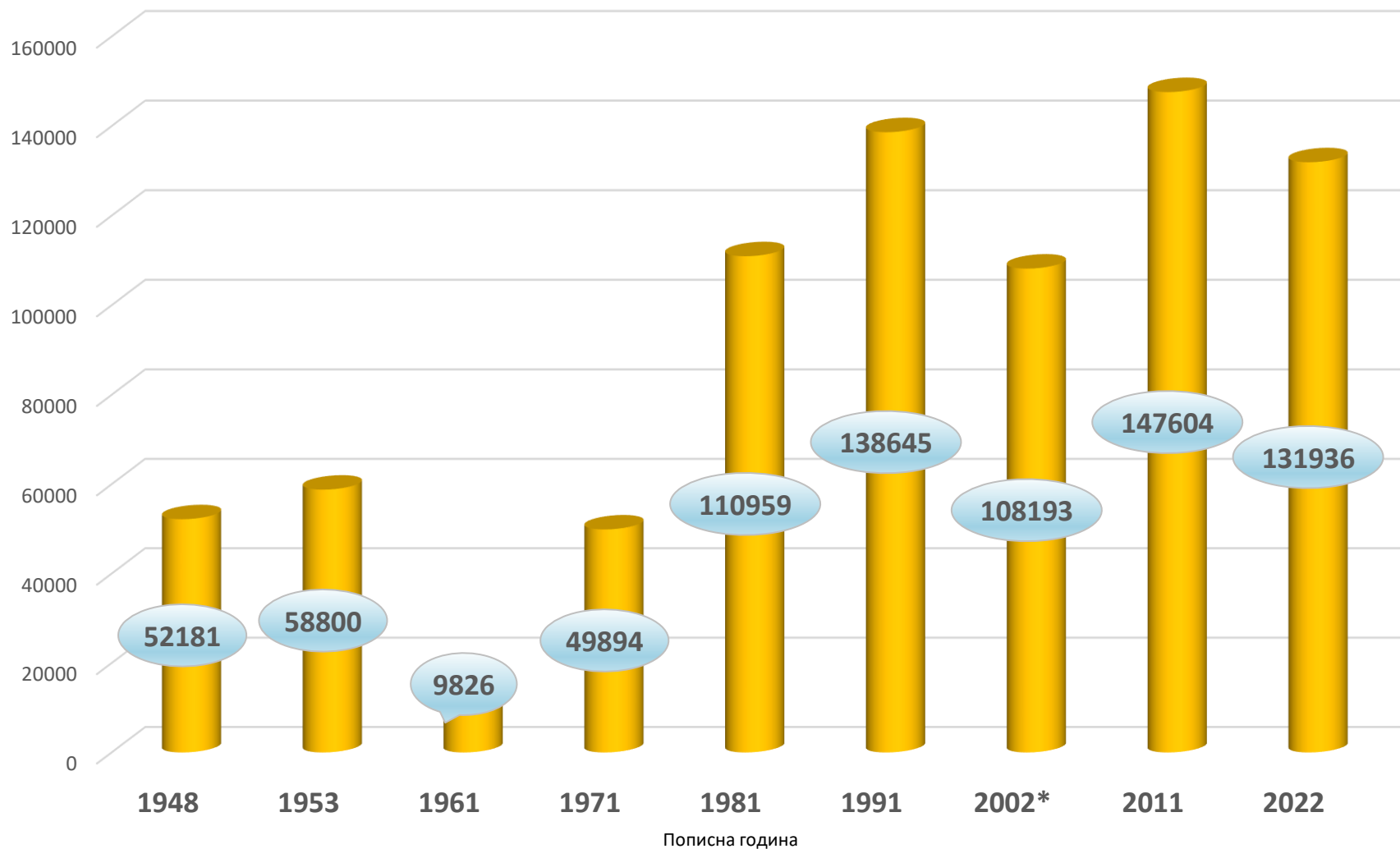
Табела 6.1. Кретање броја декларисаних Рома у Србији, 1948–2022. године

	1948	1953	1961	1971	1981	1991*	2002**	2011	2022
Србија	52181	58800	9826	49894	110959	138645	108193	147604	131936
Централна Србија	33366	35371	3312	27541	57140	69972	79136	105213	90998
Војводина	7585	11525	3312	7760	19693	24366	29057	42391	40938
Косово и Метохија	11230	11904	3202	14953	34126	44307	/	/	/

Напомене: * У општинама Бујановац и Прешево за 1991. исказан је пописни, а не процењени број Рома; ** од 2002. године без података за Косово и Метохију.

Извор: Пописи становништва Србије 1948–2022. године, Савезни завод за статистику и Републички завод за статистику Србије

ГРАФИКОН 6.1. Кретање броја декларисаних Рома у Србији, 1948–2022.

**Од 2002. године без података за Косово и Метохију*

Табела 6.2. Индекси раста и стопе просечног годишњег пораста броја декларисаних Рома у Србији 1948–2022.

Индекс раста Рома у Србији								
	1953/48	1961/53	1971/61	1981/71	1991/81	2002/91*	2011/02	2022/11
Србија	112.7	16.7	507.8	222.4	125.0	114.7	136.4	89.4
Централна Србија	106.0	9.4	831.5	207.5	122.5	113.1	133.0	86.5
Војводина	151.9	28.7	234.3	253.8	123.7	119.2	145.9	96.6
Косово и Метохија*	106.0	26.9	467.0	228.2	129.8	/	/	/
Стопе просечног годишњег пораста Рома у Србији								
Србија	23.9	-178.4	134.2	75.9	22.2	12.4	34.2	-10.2
Централна Србија	11.7	-207.2	157.1	69.9	20.2	11.2	31.4	-13.2
Војводина	82.5	-138.4	80.3	86.9	21.2	15.9	41.5	-3.2
Косово и Метохија	11.6	-144.0	129.4	78.1	25.9	/	/	/

Напомена: *Индекс раста и стопа просечног годишњег раста Рома у Србији од међупописног периода 2002/1991 не укључује Роме на Косову и Метохији.

Извор: Прорачун на основу табеле 6.1

Табела 6.5. Кластерска припадност етничких група према индексу раста 1948–2011.

	5 кластера	4 кластера	3 кластера	2 кластера
Срби	1	1	1	1
Албанци	2	2	1	1
Бугари	1	1	1	1
Власи	3	3	2	2
Грци	1	1	1	1
Јевреји	1	1	1	1
Југословени	4	4	3	2
Мађари	1	1	1	1
Македонци	1	1	1	1
Муслимани/Бошњаци	1	1	1	1
Немци	1	1	1	1
Роми	5	4	3	2
Румуни	1	1	1	1
Руси	1	1	1	1
Русини/Украјинци	1	1	1	1
Словаци	1	1	1	1
Словенци	1	1	1	1
Турци	1	1	1	1
Хрвати/Буњевци/Шокци	1	1	1	1
Црногорци	1	1	1	1
Чеси	1	1	1	1

*За потребе анализе сличности варијација према одабраном методу неопходан је континуирани низ података у посматраном периоду који није доступан за све националне модалитете из различитих разлога. Без намере да се задире у идентитетска питања сваке етничке заједнице, издвојена су три збирна модалитета за које је могуће обезбедити податке у континуитету за дати период;

Табела 6.6. Стандардна девијација индекса раста по националности у периоду 1948–2011.

	StDev		StDev
УКУПНО	10,3	Грци	25,8
Турци	1052,4	Руси	25,0
Власи	377,6	Хрвати	16,9
Југословени	260,9	Бугари	13,5
Роми	160,7	Словенци	13,4
Муслимани	145,8	Русини	9,7
Албанци	132,2	Румуни	8,1
Јевреји	37,1	Буњевци	7,0
Македонци	31,7	Украјинци	7,0
Шокци	30,7	Мађари	7,0
Црногорци	29,8	Словаци	6,2
Немци	28,8	Срби	4,8
Египћани	26,4	Чеси	3,4

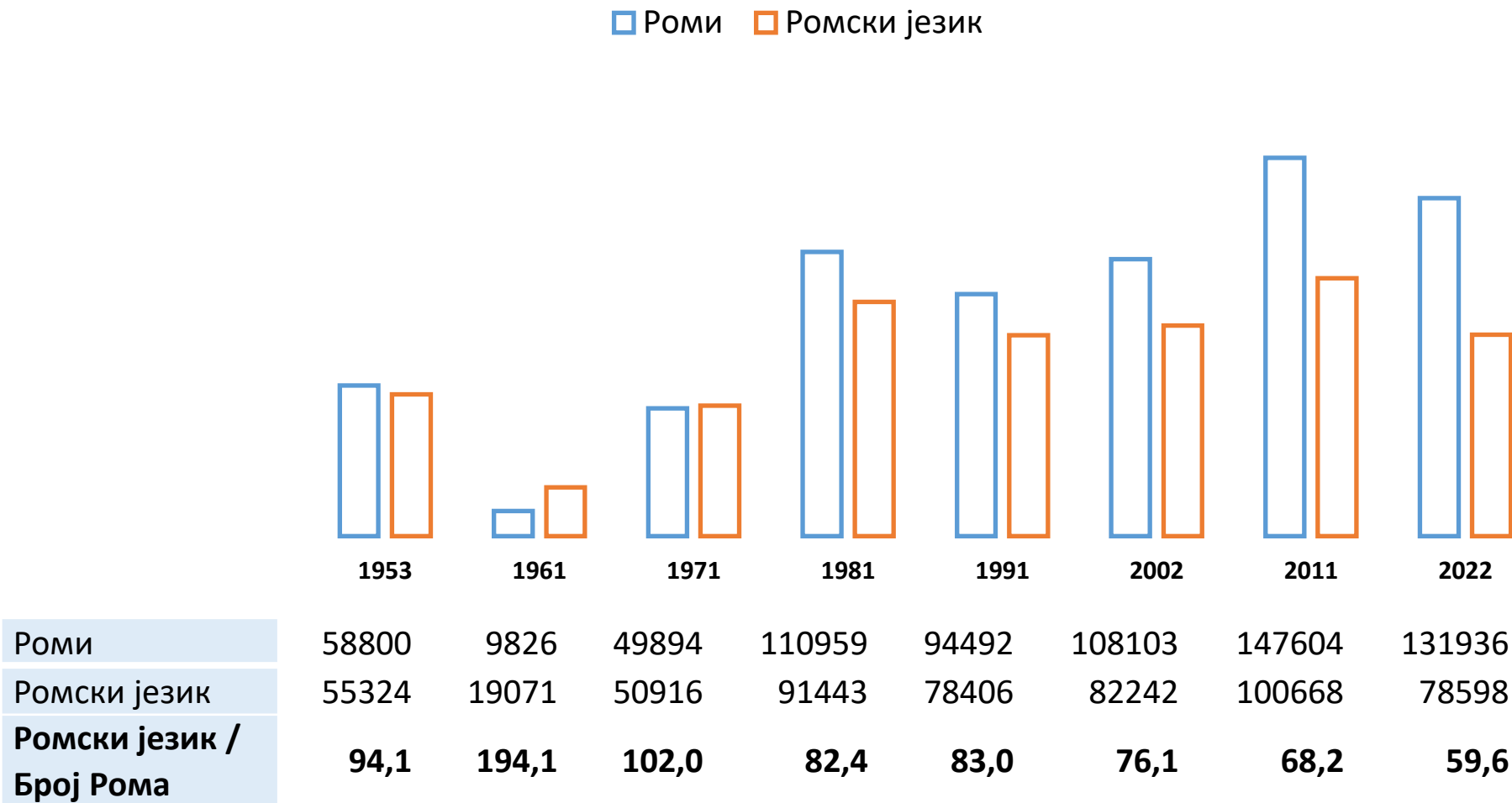
Извор: Прорачун аутора први пут објављен у Knežević, 2017: 449.

Табела 6.7. Природни прираштај (J) и апсолутни пораст (P) броја становника изабраних варијабилних етничких група у Србији, 2002–2011.

	J	R
Албанци	7892	-55838
Црногорци	-2139	-30522
Југословени	383	-57418
Немци	-812	163
Роми	21301	39501
Власи	-525	-4724

Извор: Кнежевић, 2013.

Графикон 6.3. Број декларисаних Рома и становника ромског матерњег језика према резултатима пописа, 1953–2022.

Извор: Републички завод за статистику, 2024.

Табела 6.9. Матерњи језик Рома у Србији 2002, 2011. и 2022.

2002.			2011.			2022.		
Укупно	108.103	100%	Укупно	147.604	100%	Укупно	131936	100%
Ромски	78970	73,0	Ромски	98872	67,0	Ромски	78598	59,6
Српски	26451	24,5	Српски	43926	29,8	Српски	47371	35,9
Румунски	814	0,8	Албански	1393	0,9	Албански	1250	0,9
Албански	536	0,5	Румунски	1308	0,9	Румунски	1039	0,8
Мађарски	507	0,5	Мађарски	912	0,6	Мађарски	559	0,4
Влашки	141	0,1	Влашки	332	0,2	Влашки	112	0,1
Остало и непознато	684	0,6	Остало и непознато	861	0,6	Остало и непознато	3007	2,3

Извор: Knežević, 2019; Републички завод за статистику, 2024.

Табела 7.1. Број и удео Рома у укупном становништву Србије и региона, 2002–2022.

	2002	2011	2022*
Становништво Републике Србије	7498001	7186862	6435056
Београдски регион	1576124	1659440	1594997
Регион Војводине	2031992	1931809	1697698
Регион Шумадије и Западне Србије	2136881	2031697	1772274
Регион Јужне и Источне Србије	1753004	1563916	1370087
Регион Косово и Метохија	...	...	...
Роми у Србији	108193	147604	131936
Београдски регион	19191	27325	23160
Регион Војводине	29057	42391	40938
Регион Шумадије и Западне Србије	13614	20649	17167
Регион Јужне и Источне Србије	46331	57239	50671
Регион Косово и Метохија	...	...	...
Удео Рома у укупном становништву Србије и региона(%)			
Србија	1,4	2,1	2,1
Београдски регион	1,2	1,7	1,5
Регион Војводине	1,4	2,2	2,4
Регион Шумадије и Западне Србије	0,6	1,0	1,0
Регион Јужне и Источне Србије	2,6	3,7	3,7
Регион Косово и Метохија	...	...	...
Напомена: *За 2022. годину је исказан број пописаних, а без додатог становништва из осталих административних извора података чији број је 211 947, односно 3,2% од укупног броја становника Републике Србије који је износио 6 647 003.			

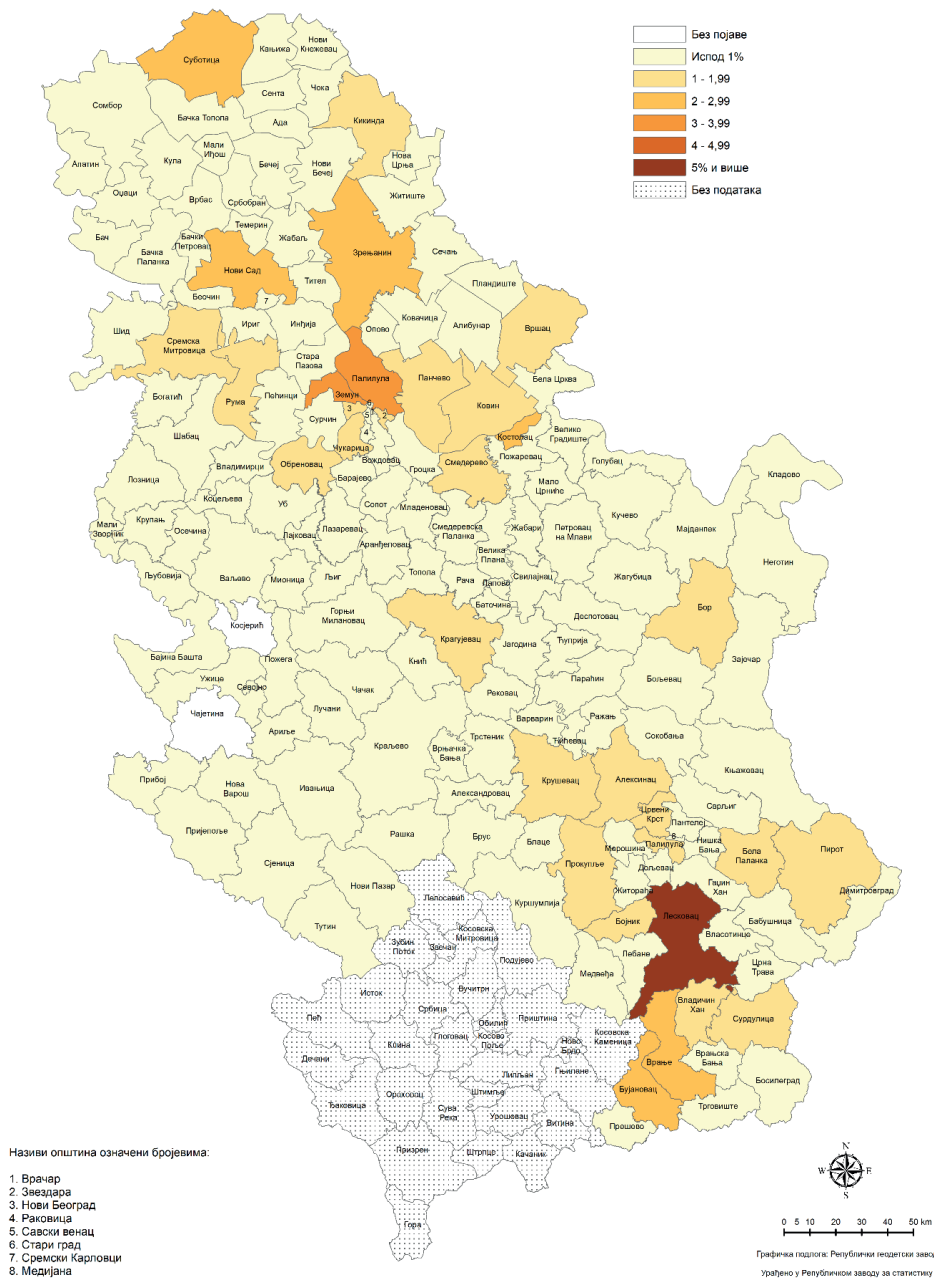
Извор: Републички завод за статистику, 2024.

Табела 7.2. Просторни размештај Рома у Србији по регионима, 2002–2022.

	2002	2011	2022
Роми у Србији	108193	147604	131936
Београдски регион	19191	27325	23160
Регион Војводине	29057	42391	40938
Регион Шумадије и Западне Србије	13614	20649	17167
Регион Јужне и Источне Србије	46331	57239	50671
Регион Косово и Метохија	...	...	...
Роми Србији	100%	100%	100%
Београдски регион	17,7	18,6	17,6
Регион Војводине	26,9	28,7	31,0
Регион Шумадије и Западне Србије	12,6	14,0	13,0
Регион Јужне и Источне Србије	42,8	38,7	38,4
Регион Косово и Метохија	...	...	...

Извор: Републички завод за статистику, 2024.

Карта 7.1. Просторни размештај Рома у Србији, по општинама/градовима, 2022. године

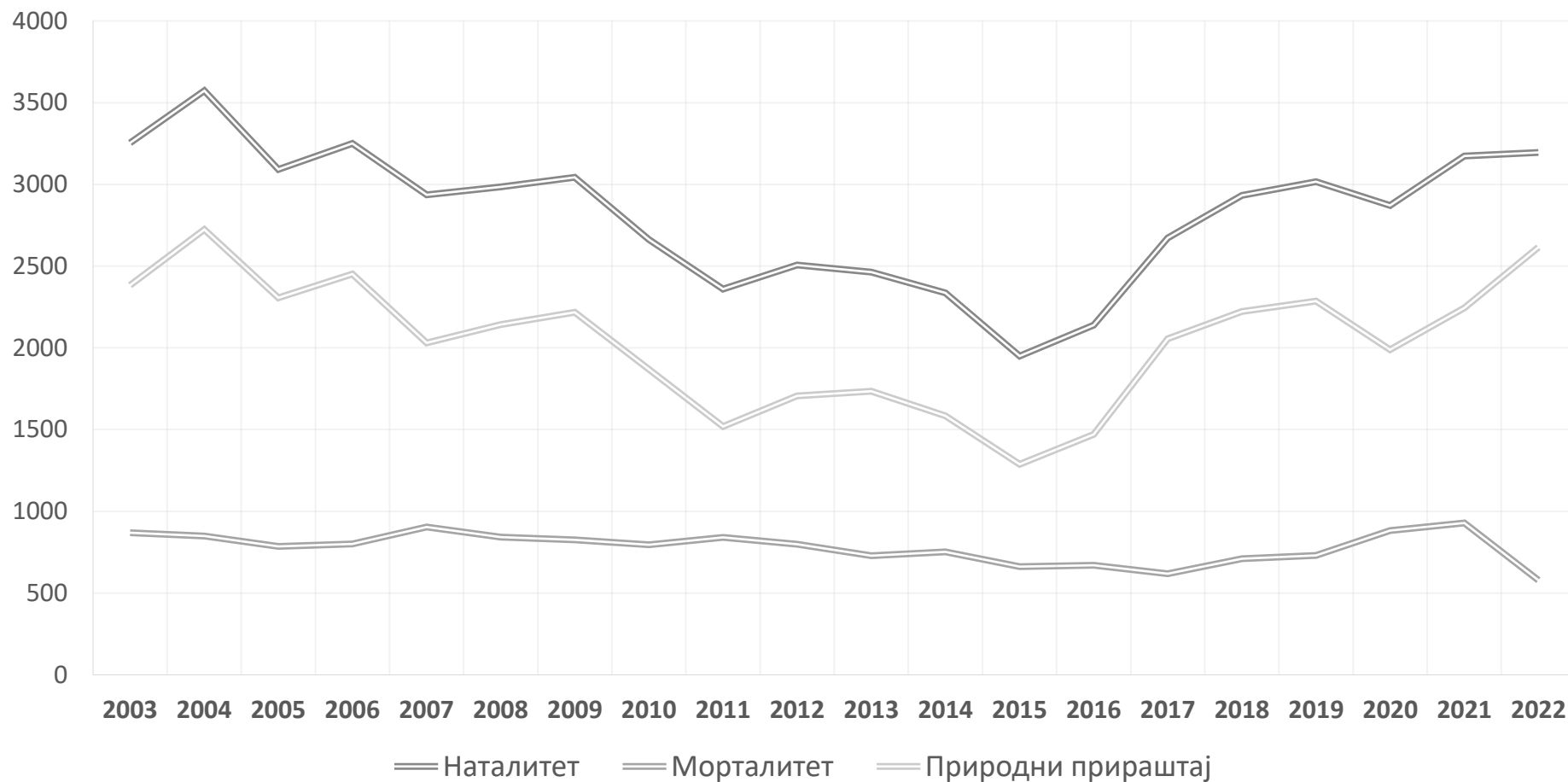
Табела 7.4. Укупно градско и ромско градско становништво у Србији и по регионима, 2002–2022.

Градско становништво	2002	2011	2022*
Република Србија	56,4	59,4	62,0
Роми	61,7	60,4	58,8
Београдски регион	81,3	81,0	82,3
Роми	83,6	80,8	79,0
Регион Војводине	56,7	59,4	61,8
Роми	43,3	45,7	44,8
Регион Шумадије и Западне Србије	44,9	47,4	50,1
Роми	49,9	47,1	48,6
Регион Јужне и Источне Србије	47,5	52,2	53,3
Роми	67,6	66,4	64,4
Регион Косово и Метохија	...	...	...
Роми	...	...	...

Напомене: *У укупно становништво за 2022. годину осим пописаних становника укључени су и становници за које су подаци импутирани из административних извора података.

Извор: Подаци пописа становништва 2002, 2022, и 2022. године.

Графикон 7.1. Кретање наталитета, морталитета и природног прираштаја Рома у Србији, 2003–2022.

Извор: Републички завод за статистику, 2024.

Табела 7.9. Стопе наталитета (n), морталитета (m) и природног прираштаја (j) Рома у Србији и по регионима 2002, 2011. и 2022. године

	2002			2011			2022		
	n	m	j	n	m	j	n	m	j
Роми у Србији	24,1	8,1	16,0	16,0	5,7	6,3	24,2	4,4	19,8
Београдски регион	23,0	5,2	17,8	12,6	4,1	8,5	28,2	5,6	22,6
Регион Војводине	28,0	11,2	16,9	20,1	8,1	12,0	23,4	4,8	18,6
Регион Шумадије и Западне Србије	24,2	4,1	20,1	10,7	3,0	7,7	24,6	2,5	22,1
Регион Јужне и Источне Србије	24,7	8,5	16,2	16,5	5,6	10,8	23,0	4,1	18,8
Регион Косово и Метохија	...	...	...	...	...	...	...	...	...

Извор: Прорачун на основу података виталне статистике и пописа 2002, 2011. и 2022.

Табела 7.12. Просечан број живорођене деце Ромкиња у Србији старих 15 година и више 2011. и 2022. године (и по регионима).

Ромкиње старије од 15 година	2011	2022
Република Србија	2,29	2,22
Београдски регион	2,40	2,27
Регион Војводине	2,32	2,28
Регион Шумадије и Западне Србије	2,14	2,07
Регион Јужне и Источне Србије	2,28	2,20
Регион Косово и Метохија	...	...

Извор: Републички завод за статистику, 2024.

Табела 7.13. Миграциони салдо Рома у Србији и по регионима, 2011–2022. године

	Апсолутни пораст/пад	Природни прираштај	Миграциони салдо
Роми у Србији	-15668	21197	-36865
Београдски регион	-4165	4069	-8234
Регион Војводине	-1453	6253	-7706
Регион Шумадије и Западне Србије	-3482	2879	-6361
Регион Јужне и Источне Србије	-6568	7996	-14564
Регион Косово и Метохија	...	...	...

Извор: Прорачун на основу података пописа становништва 2011. и 2022. године и виталне статистике у периоду 2012–2022. године.

Табела 7.14. Аутохтоно и мигрантско ромско становништво, 2022. године

	Укупно	Аутохтоно	Досељено	Укупно	Аутохтоно	Досељено
Република Србија	131936	79755	52181	100,0	60,4	39,6
Београдски регион	23160	13138	10022	100,0	56,7	43,3
Регион Војводине	40938	23913	17025	100,0	58,4	41,6
Регион Шумадије и Западне Србије	17167	10355	6812	100,0	60,3	39,7
Регион Јужне и Источне Србије	50671	32349	18322	100,0	63,8	36,2
Регион Косово и Метохија	...	...	...	...	...	...

Извор: Републички завод за статистику, 2024.

Табела 7.16. Укупан број досељених Рома старих 15 и више година према школској спреми, по регионима, 2022.

	Укупно	Без школе	Непотпуна основна школа	Основ- на школа	Сред- ња школа	Виша школ а	Висока школа	Непо- - знат о
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	45765	7913	12310	18164	6794	185	334	65
Београдски регион	8936	1409	1522	4109	1736	46	94	20
Регион Војводине	14496	2723	4549	5312	1765	45	93	9
Регион Шумадије и Западне Србије	5910	961	1457	2499	912	29	41	11
Регион Јужне и Источне Србије	16423	2820	4782	6244	2381	65	106	25
Регион Косово и Метохија	...	...	...	...	...	...	...	...

Извор: Републички завод за статистику, 2024.

Табела 7.20. Роми у иностранству према земљама у којима живе, 2002, 2011. и 2022. године

	2002	2011	2022
Укупно	14865	9464	7038
%	100,0	100,0	100,0
Немачка	49.4	32.7	49.2
Аустрија	27.2	36.3	28.5
Шведска	5.3	7.3	7.7
Италија	4.7	6.3	3.4
Француска	1.8	4.2	3.1
Швајцарска	2.6	2.6	2.4
Данска	2.8	1.7	1.5
Остале државе и непознато	6,1	8,9	4,3

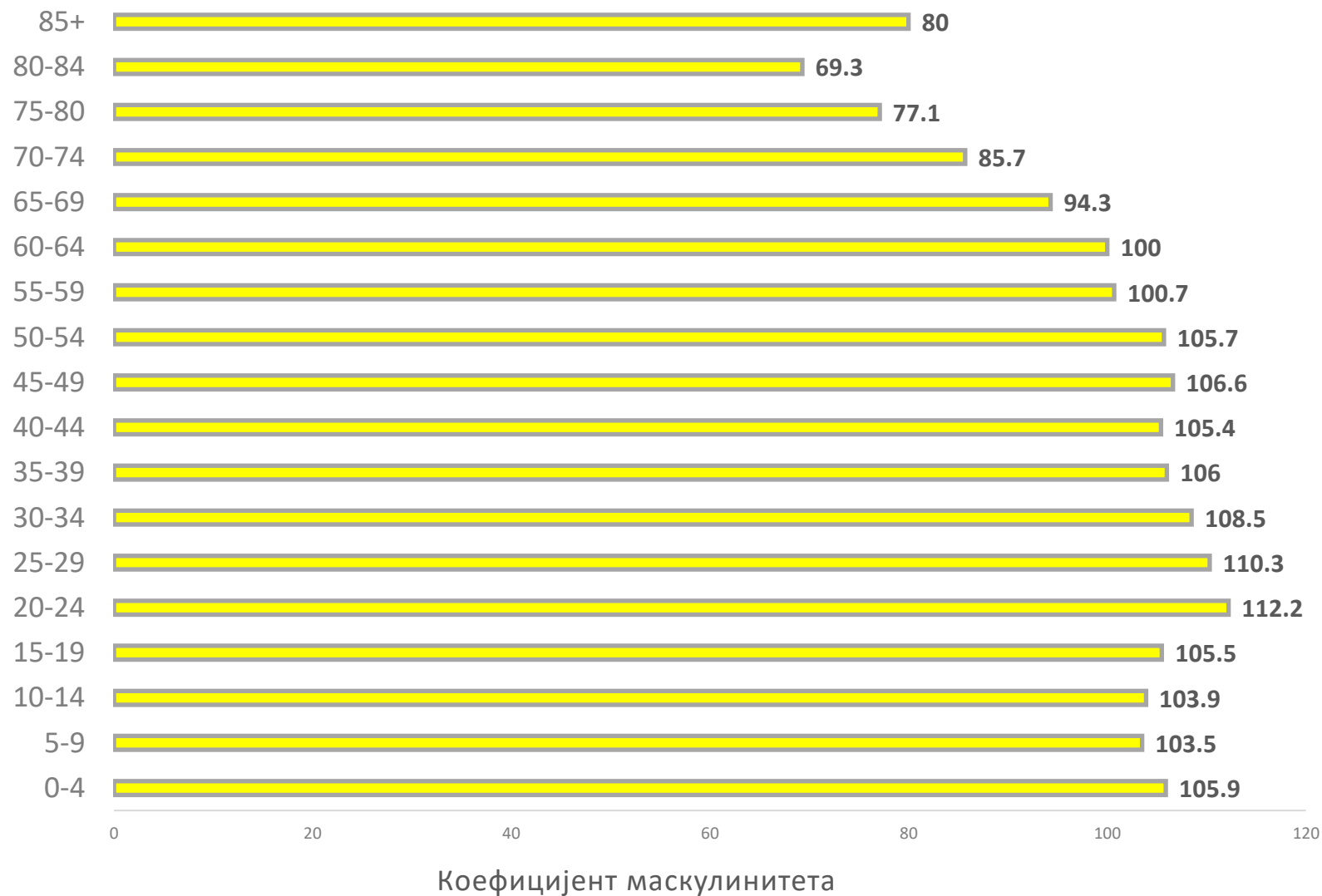
Извор: Републички завод за статистику, 2024.

Табела 7.21. Полни састав укупног становништва и Рома у Србији по полу, 2002–2022.

	Свега	Мушко		Женско		Коефицијент маскулинитета
		Број	%	Број	%	
Укупно становништво						
2002	7498001	3645930	48,6	3852071	51,4	94,6
2011	7186862	3499176	48,7	3687686	51,3	94,9
2022	6647003	3231978	48,6	3415025	51,4	94,6
Роми у Србији						
2002	108193	54531	50,4	53662	49,6	101,6
2011	147604	75042	51,0	72562	49,0	104,1
2022	131936	67459	51,1	64477	48,9	104,6

Извор: Прорачун на основу података пописа становништва 2002, 2011. и 2022. године.

Графикон 7.3. Коефицијент маскулинитета Рома у Србији по петогодишњим старосним групама 2022. године.

Табела 7.23. Роми у Србији по петогодишњим старосним групама, 2002–2022.

	Број			%		
	2002*	2011	2022	2002*	2011	2022
Укупно	108193	147604	131936	100,0	100,0	100,0
0–4	12287	15889	13271	11.4	10.8	10.1
5–9	11545	17360	12803	10.7	11.8	9.7
10–14	10573	14229	12023	9.8	9.6	9.1
15–19	10099	13745	13087	9.3	9.3	9.9
20–24	9724	12090	10141	9.0	8.2	7.7
25–29	8720	11070	9398	8.1	7.5	7.1
30–34	7489	10741	8691	6.9	7.3	6.6
35–39	7092	9827	8274	6.6	6.7	6.3
40–44	7090	8983	8222	6.6	6.1	6.2
45–49	6383	8250	8003	5.9	5.6	6.1
50–54	4731	8071	7272	4.4	5.5	5.5
55–59	3128	6861	6494	2.9	4.6	4.9
60–64	2842	4636	5891	2.6	3.1	4.5
65 и више година	4537	5852	8366	4.2	4.0	6.3
*Разлику од укупно чини "непознато".						

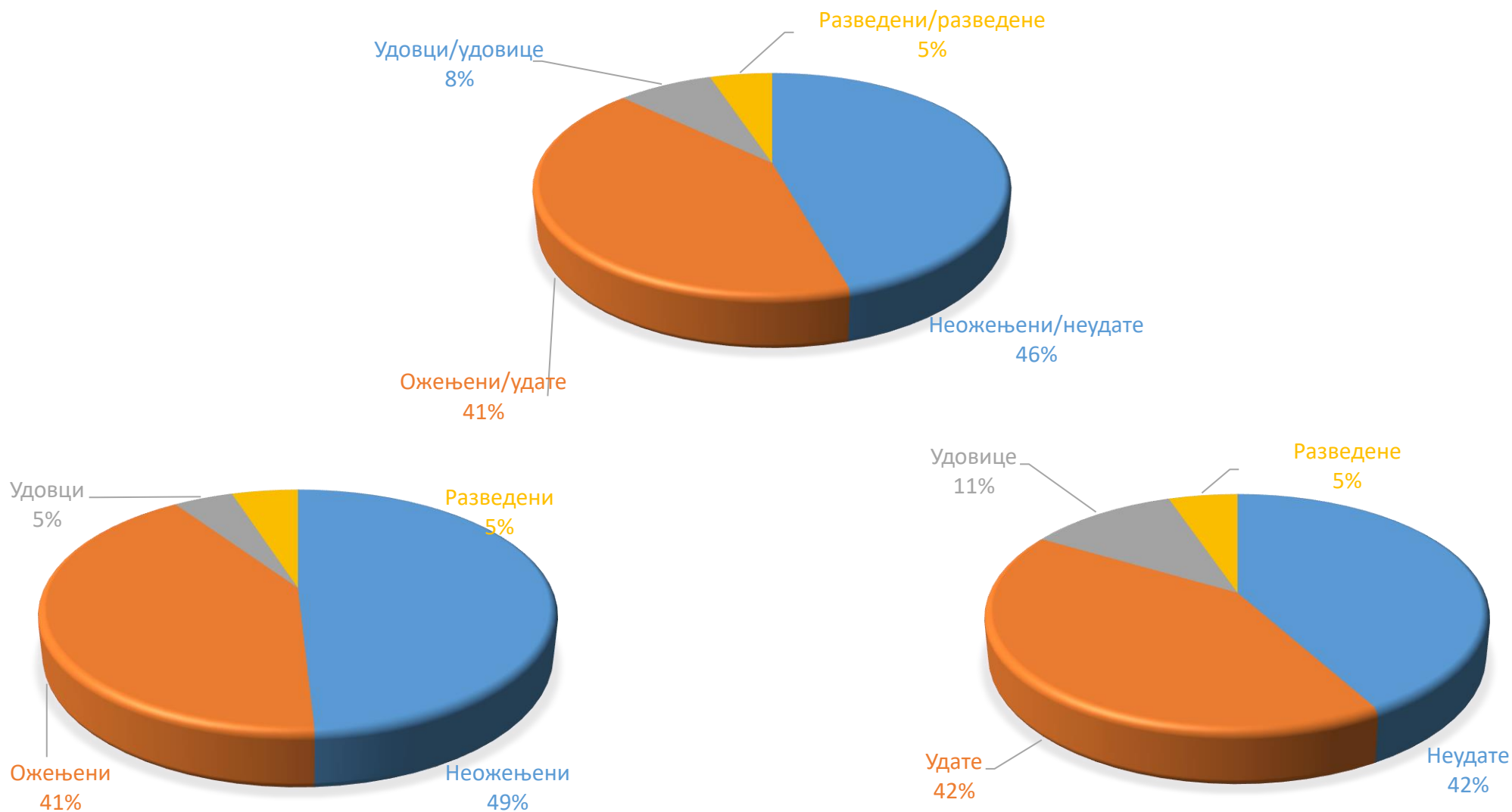
Извор: Пописи становништва 2002, 2011. и 2022. године.

Табела 7.24. Показатељи демографског старења укупног становништва Србије, Срба и Рома, 2022. године.

	Укупно	Просеч- на старост	Број становника Србије, Срба и Рома по старосним групама						Индекс старења 65+/0–14
			0–14	15–29	30–49	50–64	65–84	85+	
Укупно становни- штво	6647003	43,8	955452	1047543	1801260	1373893	1351204	117651	1,5
Срби	5360239	44,6	737093	824520	1434688	1114776	1147820	101342	1,7
Роми	131936	30,6	38097	32626	33190	19657	8204	162	0,2
Удео старосних група у укупном броју становника Србије, Срба и Рома (%)									
Укупно становни- штво	100,0		14,4	15,8	27,1	20,7	20,3	1,8	
Срби	100,0	/	13,8	15,4	26,8	20,8	21,4	1,9	/
Роми	100,0		28,9	24,7	25,2	14,9	6,2	0,1	

Извор: Прорачун на основу података Пописа становништва 2022. године.

Графикон 7.6. Брачна структура Рома у Србији старости 15 и више година, према полу
2022. године

Табела 7.30. Број и удео неписмених Рома старих 10 и више година према полу и десетогодишњим старосним групама, 2022. године.

	Укупно	10–19	20–29	30–39	40–49	50–59	60–69	70–79	80+
Укупно	9435	587	1019	1646	1675	1723	1846	759	180
Мушко	2997	296	421	625	557	464	438	157	39
Женско	6438	291	598	1021	1118	1259	1408	602	141
Процентуални удео (%)									
Укупно	100,0	6,2	10,8	17,4	17,8	18,3	19,6	8,0	1,9
Мушко	100,0	9,9	14,0	20,9	18,6	15,5	14,6	5,2	1,3
Женско	100,0	4,5	9,3	15,9	17,4	19,6	21,9	9,4	2,2

Извор: Републички завод за статистику, 2024.

Табела 7.32. Укупно становништво Србије, Срби и Роми стари 15 и више година према националној припадности, полу и школској спреми 2022.

	Пол	Укупно	Без школске спреме	Непотпуно основно образовање	Основно образовање	Средње образовање	Више образовање	Високо образовање	Непознато
СРБИЈА	Σ	100.0	1.0	5.3	17.8	53.1	6.0	16.4	0.4
	М	100.0	0.6	3.4	16.4	58.4	5.8	15.0	0.4
	Ж	100.0	1.4	7.0	19.1	48.1	6.3	17.7	0.4
Срби	Σ	100.0	0.7	4.9	16.4	54.4	6.5	17.0	0.0
	М	100.0	0.3	3.0	15.1	59.8	6.3	15.5	0.0
	Ж	100.0	1.0	6.6	17.7	49.5	6.8	18.4	0.0
Роми	Σ	100.0	13.3	24.6	43.0	17.8	0.4	0.8	0.1
	М	100.0	9.0	22.8	44.3	22.5	0.5	0.8	0.1
	Ж	100.0	17.9	26.5	41.6	12.8	0.4	0.7	0.2

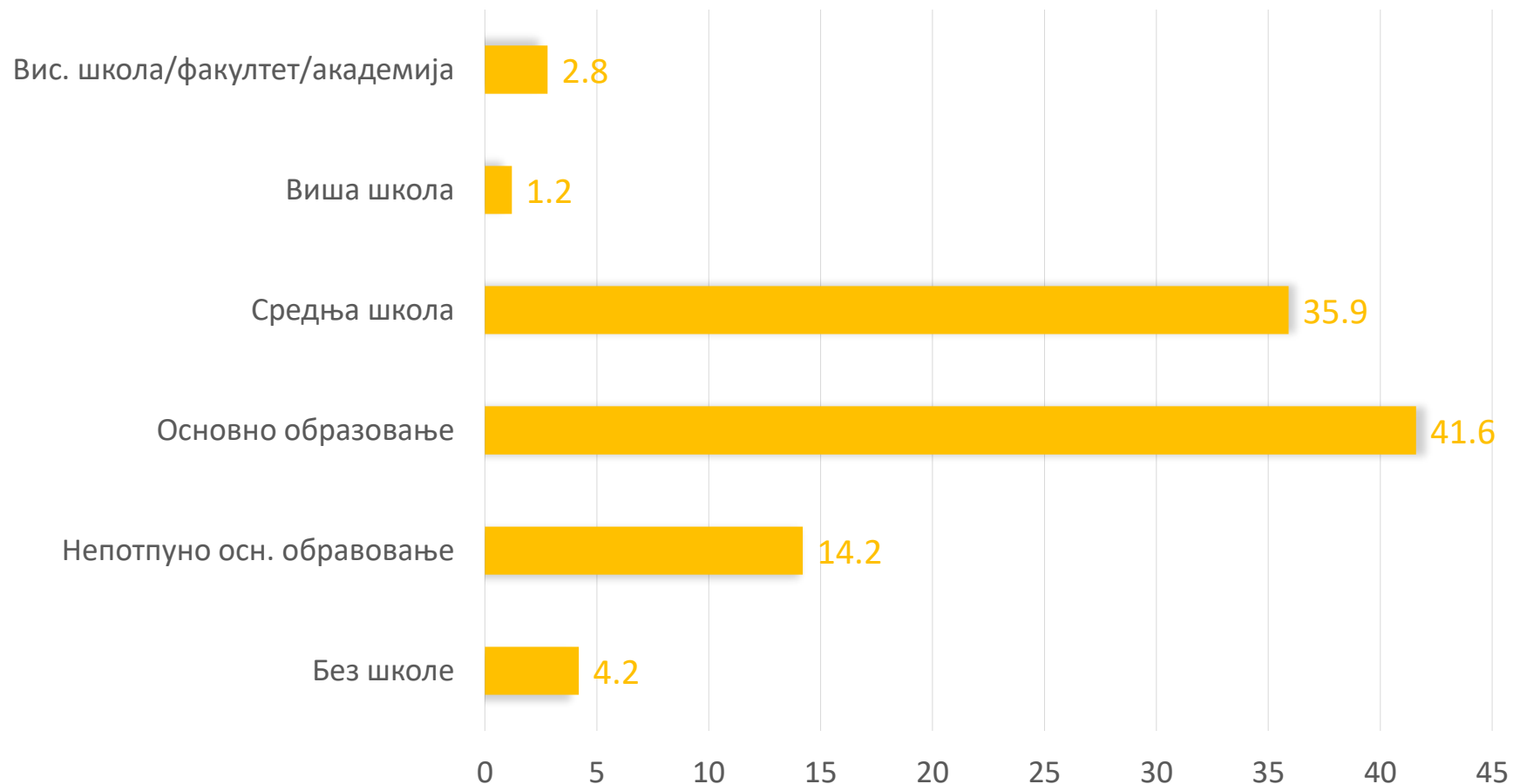
Извор: Републички завод за статистику, 2024.

Табела 7.33. Роми у Србији који похађају основну и средњу школу према полу, 2022. године

	Роми (7–14)	Похађају основну школу	%	Роми (15–18)	Похађају средњу школу	%
Укупно	19681	17895	90,9	10629	3607	33,9
мушко	10012	9130	91,2	5434	1883	34,7
женско	9669	8765	90,7	5195	1724	33,2

Извор: Републички завод за статистику, 2024.

Графикон 7.7. Активни Роми у Србији који обављају занимање (запослени) према највишој завршеној школи, 2022. године

Извор: Републички завод за статистику, 2024.

ЗАКЉУЧНА РАЗМАТРАЊА

-Ромско становништво у Србији је, упркос томе што је великим делом гетоизирано и позиционирано на маргинама друштва и главних токова модернизације, суочено са важним демографским и другим друштвеним променама које би требало да га воде из традиционалне у савремену фазу развитака. Прве значајније промене у компонентама популационе динамике и структурама ромског становништва регистроване крајем 20. и почетком 21. века, а демографски преображај није био истог интензитета код свих Рома у Србији услед различитог степен друштвене интеграције, конфесионална припадност, економски и животни услови уопште.

-Према подацима Пописа 2022. године може се закључити да је дошло до одређене нивелације демографских показатеља у укупном ромском контингенту који, као и остало становништво, није успео у потпуности успео да се одупре општим демографским законитостима, иако још увек у знатној мери касни за укупним становништвом Србије у већини сегмената који су уткани и процес демографске транзиције;

-Централни проблем квалитета пописних података о Ромима и дље представљају методолошка питања званичне етностатистике због склоности Рома да у одређеним околностима мењају став при декларисању национале припадности и на тај начин маскирају праву демографску слику. (1961. године је број декларисаних Рома у Србији био шест пута мањи у односу на њихов број из 1953. године, а 1971. године је број Рома у Београду био 18 пута већи у односу на њихов број у Београду 1961);

-Статистичку варијабилност Рома у Србији су потврдили и резултати Пописа 2022. Ипак, нова статистичку чињеницу о Ромима у сва три спроведена пописа у 21. веку даје једну констатнту, а то број изнад 100 000 становника који никада раније није био званично евидентиран.

-Водећи узрок статистичке варијаболности Рома и даље је у феномену етничког прикривања чије размере и разлоге, као и њихов утицај на стварну слику демографског развитка још увек није могуће до краја разјаснити на утемељеним чињеницама, а последице ове појаве су изузетно видљиве при анализи популационе динамике на основу показатеља раста;

-Етничко прикривање временски и вишефазни процес, који је под утицајем ширих друштвених и политичких збивања. У ширем друштвеном контексту још увек најбитнија дилема да ли је етничка мимикрија код Рома стихијска појава, или је она ипак у тесној вези са степеном интеграције у друштво;

-Уколико је етничко прикривање специфичност Рома који су достигли одређени ниво друштвене еманципације, онда можемо податке званичне статистике посматрати са мање скепсе, иако немамо реалну представу о степену тих промена;

-Резултати ранијих истраживања дали су наговештаје да су етничкој мимикрији склонији Роми староседеоци у односу на придошлице, или они који још увек нису успели да изађу из традиционалних оквира живота у односу оне који су досегли до комфорнијих социјалних стратума.

-Перцепцију благих промена у репродуктивном понашању у периоду 2002-2022. године потврђују подаци Пописа 2022. године према којима је евидентирано даље опадање просечног броја живорођене деце;

-Код демографских структура Рома у Србији је дошло до одрђених промена, међу којима су најзначајније промене у старосној структури кроз опадање удела младог, односно повећање удела средовечног и старијег становништва;

-У поређењу са развитком укупног становништва Србије демографски преображај Рома је благог интензитетаи даље у знатном временском кашњењу, али је без икакве дилеме већ сигурно присутан.

-Демографски аспект проучавања ромске популације представља полазну основу за остала, шира и детаљнија истраживања мултидисциплинарног карактера. У том смислу, исказани резултати у овом раду би имали највише смисла ако постигну одређени ниво употребне вредности у решавању одавно нагомиланих социоекономских, правних, политичких и бројних осталих друштвених проблема, али и покренули питање перспективе демографске одрживости Рома у Србији.